

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

mes

MAAELU EDENDAMISE SIHTASUTUS

MES analüütik Marina Kütt

08. märts 2023

EPKK Aiandusfoorum 2023

Maaelu Edendamise Sihtasutus

- 1993 asutati Põllumajanduse ja Maaelu Krediteerimise Fond, mille ülesandeks oli maattevõtjatele soodustingimustel laenude andmine;
- 1997 loodi Maaelu Laenude Tagamise Sihtasutus laenude garanteerimiseks;
- 2001 sihtasutused ühinesid **Maaelu Edendamise Sihtasutuseks**.

MES eesmärk on toetada ja elavdada Eesti maapiirkondade ettevõtlust, luues paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta sellega ettevõtete konkurentsivõimet.

TEGEVUSED

- ♥ **Käendamine**
- ♥ **Sihtfondide haldamine**
- ♥ **Laenamine**
- ♥ **Nõuandeteenuse pakkumine**
- ♥ **Maaelu maine kujundamine**

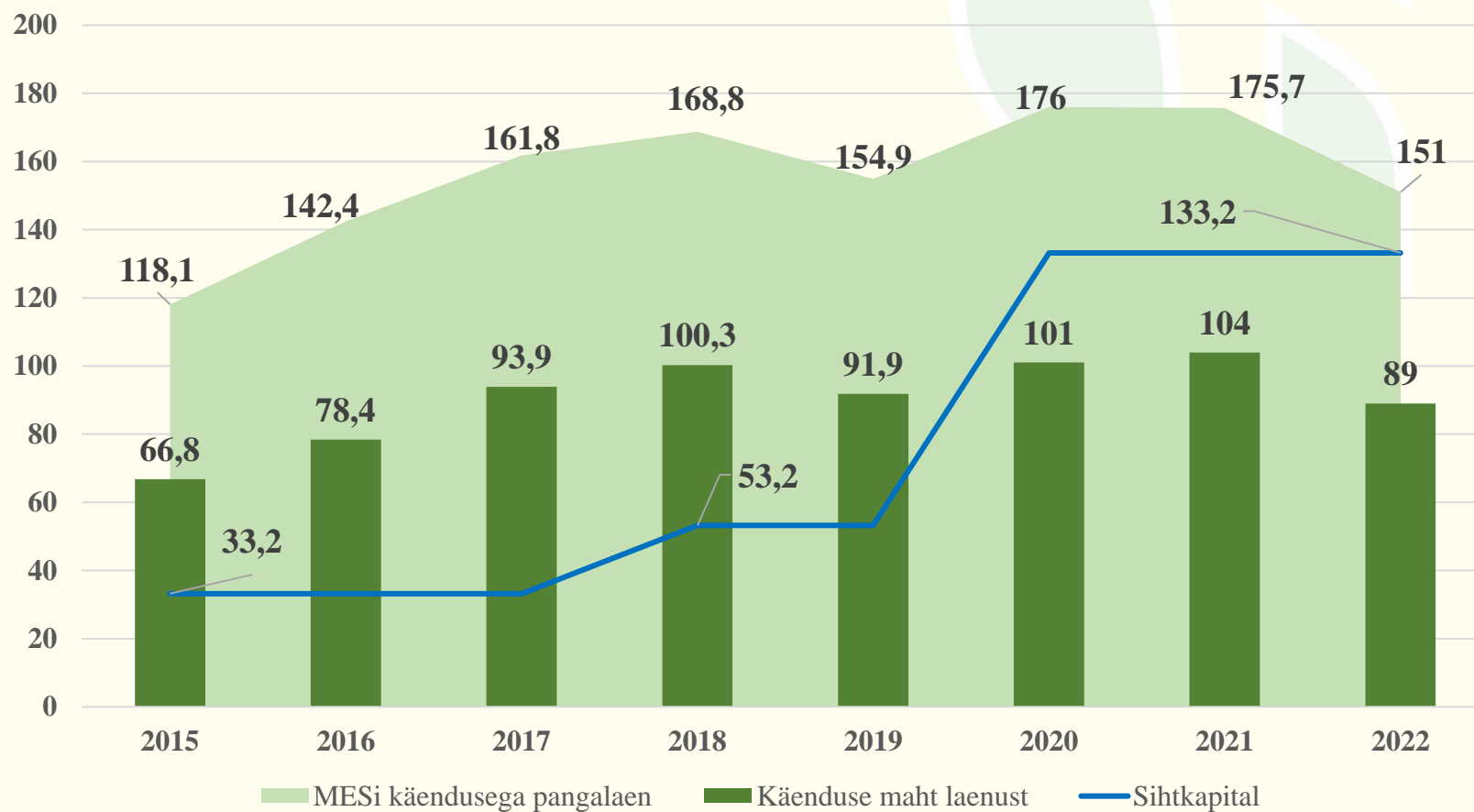
Sihtasutus on isemajandav ja riigieelarvest põhitegevuseks vahendeid ei saa.

Käendamine

Käenduse eesmärk:

- 🌱 tagada parem juurdepääs laenukapitalile;
- 🌱 tõsta ettevõtja krediitkõlblikkust, mida võivad vähendada:
 - ebapiisav või mittelikviidne tagatisvara;
 - alustamisjärgus ettevõtja kõrge risk;
 - pöördumine uude tegevusvaldkonda;
 - varasema laenukogemuse puudumine;
 - ebaselge usaldusväärsus.

Käendustegevus 2015-2022 (mln eurod)

Käendamine

- ✔ Käenduse sihtgrupp on biomajandusvaldkonna ja maapiirkonna väikese ja keskmise suurusega ettevõtted.
- ✔ Biomajandusvaldkonna osas tegevuskoha piirangut ei ole seatud.
- ✔ Maapiirkonnaks loetakse kogu Eestit, v.a Tallinna linna, seda ümbritsevaid kohaliku omavalitsuse üksuseid (seisuga 06.10.2017) ja Tartu linna.

Nõuded laenusaajale

- ❖ Laenusaaja omakapital vastab seaduses ettenähtud nõuetele.
- ❖ Laenusaajal puudub riiklik maksuvõlg või selle olemasolu korral on võlg täielikult ajatatud.
- ❖ Laenusaaja omanike hulgas ei ole tulumaksuseaduse tähenduses madala maksumääraga territooriumil registreeritud ettevõtjaid.
- ❖ Laenusaaja ei ole makseraskustes, panga hinnangul on laenusaaja võimeline nõuetekohaselt täitma laenulepingust tulenevaid kohustusi.
- ❖ Laenutaotleja ega tema tegelike kasusaajate suhtes ei ole rakendatud rahvusvahelisi finantssanktsioone.

Kuidas ettevõtja saab MESi käendust

- MESi käenduse saamiseks pöördub laenuandja (krediidiasutus) käenduse taotlusega MESi poole.
- MESil on koostöölepped enamike Eestis tegutsevate krediidi- ja finantseerimisasutustega.
- ❖ Käendus võib olla kuni **80% tasumata põhikohustusest** ja **mitte suurem kui 2,5 mln eurot ühe ettevõtte kohta**.
- ❖ Käendus väheneb proportsionaalselt põhikohustise jäägi vähenemisega ja ei ületa ühelgi ajahetkel maksimaalselt 80% tasumata põhikohustisest.
- ❖ Käendustasu jääb vahemikku 0,4% - 7,5% aastas.
- ❖ Tasu arvutamine algab käenduslepingu allkirjastamisest ja lõpeb käenduslepingu lõppemise/lõpetamisega.
- ❖ Tasu määratakse turutingimustel.

Ukraina kriisi käendus

🌱 Ukraina kriisi laenukäenduste abikava väikese ja keskmise suurusega (sh mikroettevõtjatele) ning **suurettevõtjatele**.

🌱 **Eesmärk on tagada Ukraina kriisist mõjutatud ettevõtjatele rahastuse kättesaadavus, käendades käibekapitali- ja investeerimislaine. Refinantseerimine ei ole üldjuhul lubatud.**

🌱 Laenu põhisumma ei ületa:

🌱 15% laenusaja kolme viimase lõppenud aruandeperioodi keskmisest aasta kogukäibest; või

🌱 (ii) 50% energiakuludest käendustaotluse esitamise kuule eelneva 12 kuu jooksul.

Ukraina kriisi käendus

🌿 Sihtgrupp väikese ja keskmise suurusega ettevõtjad (sh mikroettevõtjad):

🌿 põllumajandussaaduste esmatoojad;

🌿 kalandus- ja/või vesiviljelusettevõtjad;

🌿 põllumajandussaaduste esmatoojaid ühendavad või kalandus- ja/või vesiviljelusettevõtjaid ühendavad esindusorganisatsioonid.

🌿 Sihtgrupp suurettevõtjad:

🌿 põllumajandussaaduste esmatoojaid ühendavad või kalandus- ja/või vesiviljelusettevõtjaid ühendavad esindusorganisatsioonid.

Ukraina kriisi käänduse tingimused

🌿 Maksimaalne käendussumma ettevõtja kohta on kuni 5 mln eurot, **kuid mitte rohkem kui:**

🌿 90% proportsionaalselt käendatavast laenu põhisummast; või

🌿 35% fikseeritult käendatavast laenu põhisummast.

🌿 Käenduse kestus on maksimaalselt 6 aastat.

🌿 Käendustasu sõltub käenduse kestvusest:

🌿 kuni 1 aasta on tasu minimaalselt 1%

🌿 üle 1 aasta on tasu minimaalselt 2%.

Laenamine

Sihtasutus väljastab laene:

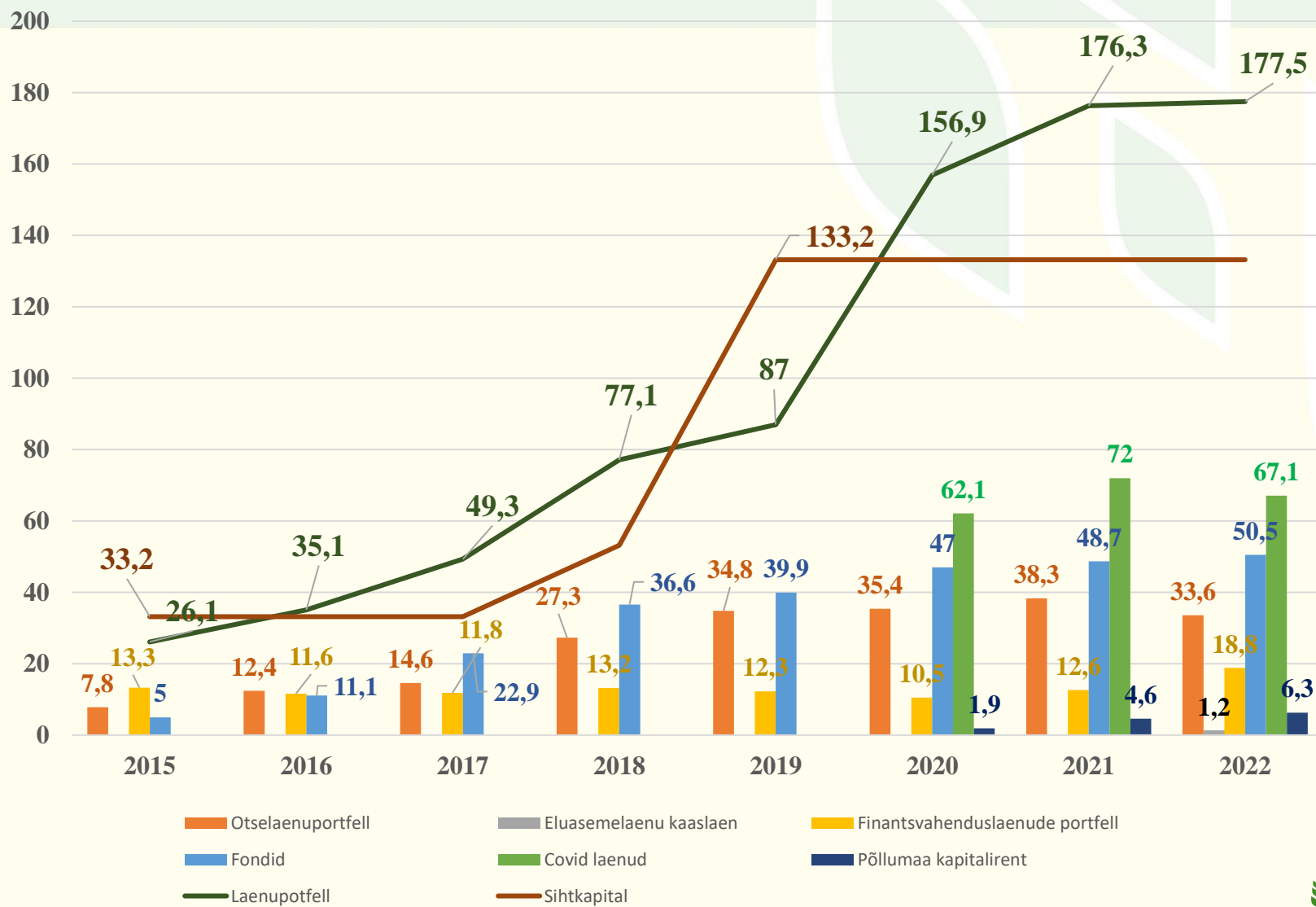
Omakapitalist

- laen väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele;
- põllumaa kapitalirent väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele;
- laenu krediidiasutuse vahendusel;
- eluaseme kaaslaen (pilotprojekt)

Sihtfondide vahenditest

- MAK rahastamisvahendi sihtfond
- *Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen*
- *Pikaajaline investeerimislaen*

Laenutegevus 2015-2022 (mln eurod)

Omakapitalist laenud väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele

Sihtrühm

- Põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevad ettevõtjad põllumajandusmaa ostuks;
- Mittetulundusühingud ja sihtasutused toetuste sildfinantseerimiseks;
- Eesti Hoiu-Laenuühistute Liit ja liitu kuuluvad hoiu-laenuühistud, edasilaenamiseks oma liikmetele ja kaasfinantseerimiseks
- Sihtasutuse käendus- või laenuportfellis olevad ettevõtjad.

Sihtotstarve

- Investeerimiseks ja käibevahenditeks

Laenu maht ja pikkus

- Kuni 5 000 000 eurot
- Kuni 25a, sh kuni 5a maksepuhkust

Tagatised

- Vähemalt 50% laenusummast.

Intress

- Alates 4% + EKP

Põllumaa kapitalirent

Sihtrühm

- Põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevad ettevõtjad;
- Põllumajandustoodete esmatootjate kontrolli all oleva varustamisega-, turustamisega ja ümbertöötlemisega tegelevad ettevõtjad;
- Maamajandusega tegelevad ettevõtjad (nt maaturism jmt).

Sihtotstarve

- Põllumajandusmaa kapitalirent

Laenu maht ja pikkus

- 5 000 - 1 000 000 eurot
- Kuni 6a, sh maksepuhkus

Vara väärtus

- Valdavalt põllumajandusmaad sisaldav kinnisasi, mitte vähem kui 100% kapitalirendi põhiosast.

MAK rahastamisvahendi sihtfond

Investeeringislaenu:

- 🌿 Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen
- 🌿 Pikaajaline investeeringislaen

Kolm meedet/tegevusala:

- 🌿 **meede 4.1-** investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks;
- 🌿 **meede 4.2-** investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks;
- 🌿 **meede 6.4-** investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas.

MAK rahastamisvahendi sihtfond

Rahastada **saab**:

- hoonete ja rajatiste soetamist / ehitamist / renoveerimist
- hoonetesse ja rajatistesse paigaldatavate statsionaarsete seadmete ja muu vajaliku sisseseade soetamist
- vajalike mittestatsionaarsete masinate ja seadmete soetamist
- põllumajandusloomade ostmist
- rändkaupluse ja selle sisseseade soetamist

Rahastada **ei saa**:

- ettevõtete osakute ostu
- käibelaenu, va erisused
- laenude refinantseerimist
- toetuse sildfinantseerimist
- juba olemasolevaid objekte ja/või tehtud tegevusi

Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen

Sihtrühm

- Mikro- ja väikeettevõtjad

Sihtotstarve

- Investeerimislään
- Kuni **30%** laenust võib minna investeringuga seotud käibekapitali

Laenu maht ja pikkus

- 5 000 – 200 000 eurot
- Kuni 10 aastat, + kuni 5 aastat maksepuhkust

Tagatised

- Vähemalt 50% laenusummast.

Pikaajaline investeerimislaen

Sihtrühm

- VKE -d

Sihtotstarve

- Investeerimislaen
- Kuni **30%** laenust võib minna investeringuga seotud käibekapitali

Laenu maht ja pikkus:

- 🌱 Kaaslaenamine koos pankadega 50/50 jaotuse alusel;
- 🌱 200 000 – 400 000 EUR;
- 🌱 Kuni 15 aastat, + kuni 10 aastat maksepuhkust.

Tagatised

- Vähemalt 50% laenusummast,
- Tootjarühm - 30% laenusummast.

OLULINE INFO LAENU TAOTLEJALE – KORDUMA KIPPUVAD KÜSIMUSED

MILLISED LISADOKUMENDID TULEB ETTEVÕTJAL KOOS LAENUTAOTLUSEGA ESITADA?

- ✦ ülevaadet ettevõtte senisest tegevusest ja tulevikuplaanidest;
- ✦ ülevaade ettevõtte juhi kohta, haridus, kogemused jms;
- ✦ kuidas on plaanitud võetavat laenu kasutada?;
- ✦ ettevõtte finantsid majandusaasta lõpu seisuga ja finantsid, mis ei oleks vanemad kui 3 kuud;
- ✦ ülevaade laenusaaaja kehtivatest kohustustest;
- ✦ kuidas on plaanitud võetavat laenu teenindada (graafik);
- ✦ rahavoo/kasumiaruande prognoos;
- ✦ tagatiseks sobib: maatulundusmaa, hoonestatud kinnistud, liisinguvaba tehnika, mis on maanteeametis arvel, kommerts pant (põhivara, bioloogilised varad, varud jne), juhatuse liikmete käendus.

KUI PIKK ON LAENUTAOTLUSE MENETLEMISE AEG?

- ✦ laenutaotluse üle otsustamine toimub sõltuvalt laenutaotluse sisust kuni 35 tööpäeva jooksul alates vormikohase laenutaotluse ja kõikide nõutavate lisadokumentide laekumisest (lisadokumentide loetelu leiab eelmise küsimuse vastusest).

Eluaseme kaaslaen krediidasutusega

Eesmärk kapitalile ligipääsu parandamine eraisikutele kodu rajamiseks maapiirkonda.

- Kaaslaen krediidasutusega on ettenähtud elamu ehitamiseks, ostmiseks või renoveerimiseks. Elamuks loetakse elumaja või ridaelamut. Välistatud on korterite soetamine või renoveerimine korrus- ja kortermajades. Elamu asub Eesti asustusüksuses, kus elab kuni 1 000 elanikku.
- Maksimaalne laenusumma on kuni 100 000 eurot.
- Laenuperiood on kuni 50 aastat.

Intressimäär

- Intressimäär on väiksem või võrdne krediidasutuse kaaslaenu intressiga, kuid mitte kõrgem kui 2,5% aastas.

Tagatised

- I vaba järjekoha hüpoteek (pärast krediidasutuse järjekohta) ehitatavale, soetatavale või renoveeritavale elamule või laenutaotlejale ja/või kaastaotlejale kuuluvale muule kinnisasjale.

Nõustamisteenuste osutamine

Vastavalt 1.07.2015.a. sõlmitud Põllumajandusministeeriumi ja MESi vahelisele hankelepingule opereerib ja arendab MES põllu- ja maamajanduse nõuandesüsteemi.

Süsteemiga on liitunud üle 50 konsulendi.

Nõustamisteenuste maht on ligikaudu 25 000 tundi aastas, ehk rahalises väljenduses ca 1 miljon eurot.

Koolitus- ja arendustegevused ning osalemine teadmussiirdeprogrammides.

Seoses uue strateegiaga nõuandeteenistustegevuse ulatus laieneb ja lisandub tagasirändega seotud nõustamine.

mes nõuandeteenistus
www.pikk.ee

Nõustamisteenuse soodustust saab klient

- ✿ Põllumajandusega tegelev füüsiline isik või eraõiguslik juriidiline isik, kelle omandis on või kes kasutab muul õiguslikul alusel vähemalt 0,3 ha maatulusmaad.
- ✿ Mentorlusteenuse klient- isik, kelle müügitulu oli nõustamislepingu sõlmimise hetkel viimase kinnitatud majandusaasta aruande kohaselt vahemikus 4000 kuni 100 000 eurot.
- ✿ Registreeritud PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris.

Nõuande eest maksab klient ainult omaosaluse, toetuse taotlemisega tegeleb MES.

MES ANALÜÜTIKUD:

Enn Tiitus

enn.tiitus@mes.ee

+372 648 4067

Laivi Piir

laivi.piid@mes.ee

+372 648 4017

Marina Kütt

marina.kytt@mes.ee

+372 648 4771

Kristiina Raba

kristiina.raba@mes.ee

+372 648 4017

Oru 21, Viljandi 71003

www.mes.ee

Tel +372 648 4064

Aitäh!